

Més enllà de la recol·lecció de genciana: perspectives de desenvolupament en zones de muntanya

Jornada tècnica
SORT, dimarts 20 de març de 2018

INFORME DE RESULTATS

- Dinàmica Participativa: *“Quines accions es podrien emprendre al territori per a la generació d’activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?”* ·

Dinamitzat per:

Índex

1/ Presentació i objectius.....	2
2/ Metodologia	2
3/ Resultats	3
4/ Recull fotogràfic.....	8

1/ Presentació i objectius

En el marc de la jornada de la PATT '**Més enllà de la recol·lecció de la genciana: perspectives de desenvolupament en zones de muntanya**', realitzada el dia 20 de març a Sort, s'han dut a terme dues dinàmiques participatives.

En primer lloc, s'ha fet la dinàmica "**Els usos i aprofitaments del bosc**", que ha tingut com a objectiu crear un espai de reflexió i ser un punt de partida per a les reflexions i continguts exposats en el transcurs de la jornada i especialment, per a l'inici de la dinàmica participativa central.

Al final de la jornada s'ha dut a terme la dinàmica "**Quines accions es podrien emprendre al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?** amb l'objectiu de debatre sobre la viabilitat i les possibilitats reals que hi ha de generar activitat econòmica a partir de l'aprofitament sostenible de la genciana i altres plantes silvestres.

En aquest informe es presenten la metodologia seguida i els resultats aconseguits amb aquestes dues dinàmiques.

2/ Metodologia

DINÀMICA INICIAL. "Els usos i aprofitaments del bosc"

La dinàmica s'ha realitzat a l'inici de la jornada, i s'ha demanat a les persones assistents que pensessin entre 3 i 5 usos i/o aprofitaments que poden tenir els boscos de la seva zona, i que els escriguessin cadascun d'ells en un "post-it". S'han recollit tots els "post-its", que han estat agrupats per similitud. Hi ha pres part totes les persones assistents a la jornada, un total de 26.

DINÀMICA CENTRAL "Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?"

La dinàmica ha tingut una durada d'una hora i s'ha realitzat al final de la jornada, de les 13.00h a les 14.00h. Hi ha participat **26 persones**, representants de diferents perfils dels àmbits públic i privat.

La metodologia seguida ha estat la següent:

- *Creació de petits grups heterogenis.*
- *Treball en petit grup. Cada grup pensa entre 3 i 5 accions que es poden fer al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres i els agents que s'hi haurien d'implicar.*
- *Posada en comú del treball fet per tots els grups.*
- *Conclusions*

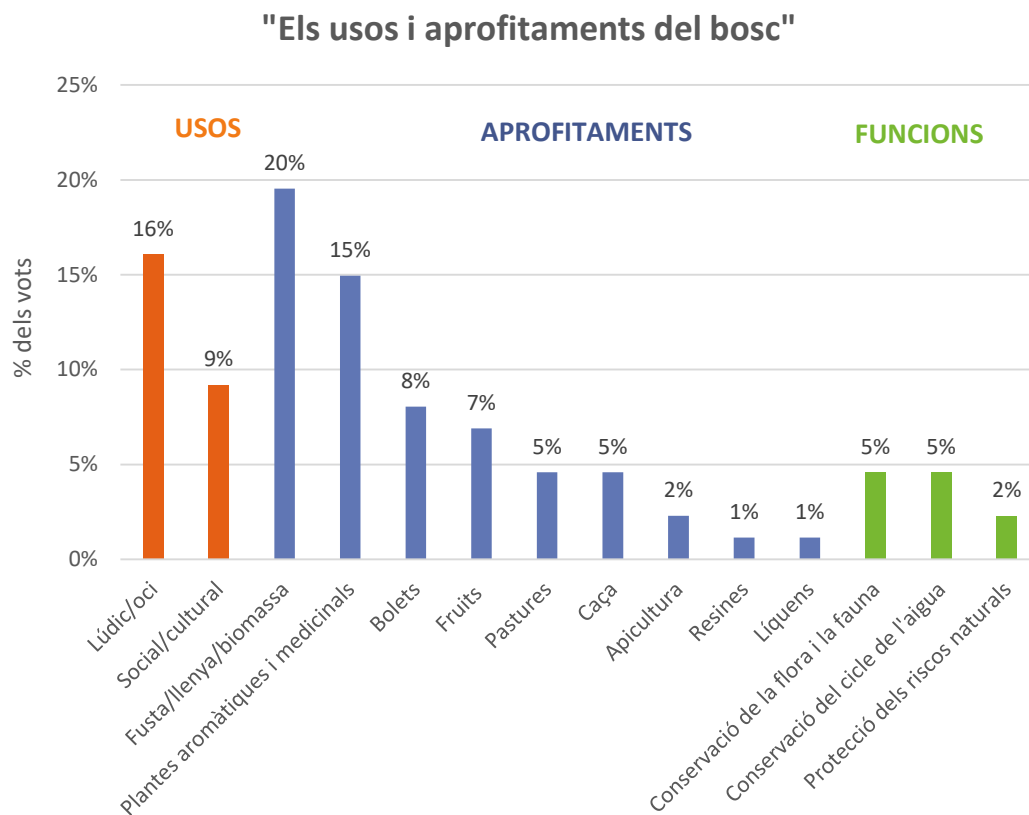
3/ Resultats

RESULTATS DINÀMICA INICIAL “Els usos i aprofitaments del bosc”

A continuació s'exposen els usos, els aprofitaments i també les funcions identificats per part de les persones participants, així com també quantes persones han identificat cadascun d'aquests usos/aprofitaments/funcions:

USOS	%/ NOMBRE DE PERSONES QUE ELS HAN IDENTIFICAT
Ús lúdic-oci <ul style="list-style-type: none"> - Senderisme - Lleure - Ús recreatiu - Espai per a relaxar-se - Espai per a la desconexió psíquica - Gaudir del paisatge 	16% (14 persones)
Ús social-cultural <ul style="list-style-type: none"> - Espai per a dur-hi activitats d'educació ambiental - Espai per a la investigació científica - Espai per a la realització d'activitats culturals: recorreguts botànics, geològics, zoològics, paisatgístics - Espai per a la preservació de les tradicions - Espai de connexió entre la ciutat i la natura - Espai facilitador d'inspiració artística - Espai per a gravar-hi sons de la natura (rierols, cants dels ocells, etc) 	9% (8 persones)
APROFITAMENTS	%/ NOMBRE DE PERSONES QUE ELS HAN IDENTIFICAT
Fusta/lleña/biomassa	20% (17 persones)
Plantes aromàtiques i medicinals	15% (13 persones)
Bolets	8% (7 persones)
Fruits (nabius, gerds, ametlles, avellanes, etc)	7% (6 persones)
Pastures	5% (4 persones)
Caça	5% (4 persones)
Apicultura	2% (2 persones)
Resines	1% (1 persona)
Líquens	1% (1 persona)
FUNCIONS	%/ NOMBRE DE PERSONES QUE ELS HAN IDENTIFICAT
Conservació de la flora i la fauna	5% (4 persones)
Conservació del cicle de l'aigua	5% (4 persones)
Protecció dels riscos naturals	2% (2 persones)

En el següent gràfic es pot visualitzar la importància de cadascun dels usos, aprofitaments i funcions del bosc, identificats per les persones assistents durant la dinàmica inicial:

RESULTATS DINÀMICA CENTRAL “Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d’activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?”

Àmbit	Accions	Agents que s’hi haurien d’implicar
POLÍTIQUES	<ul style="list-style-type: none"> - Treballar a mig-llarg termini per una dinamització local que posi en valor la genciana i les altres plantes silvestres. Caldria optimitzar els recursos econòmics necessaris per a aquesta dinamització, establint sinergies entre els diferents agents i també intentant fer ús d’instal·lacions i projectes ja existents. 	<ul style="list-style-type: none"> - Administració local (Ajuntaments i Consells Comarcals), Diputacions i Generalitat.
LEGISLACIÓ DE SUPORT AL PRODUCTOR	<ul style="list-style-type: none"> - Impulsar normativa que garanteixi i promogui la traçabilitat dels productes obtinguts a partir de la genciana i les altres plantes silvestres i faciliti el seu coneixement entre les persones consumidores. - Impulsar normativa adequada a les característiques i capacitats dels petits productors i elaboradors, facilitant la realització dels diversos tràmits administratius necessaris. - Agilitzar i simplificar la realització de tràmits administratius per a petits productors i elaboradors: “finestreta única”. - Donar suport a productors i elaboradors locals que desenvolupin o vulguin desenvolupar la seva activitat al territori (incentius econòmics, rebaixa en taxes, suport tècnic, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Administració local (Ajuntaments i Consells Comarcals), Diputacions i Generalitat. - Administració local (Ajuntaments i Consells Comarcals)
CONEIXEMENT DELS RECURSOS/EXPERIÈNCIES	<ul style="list-style-type: none"> - Realitzar inventaris de recursos de la forest, a nivell comarcal, analitzant-ne l’oferta i la demanda. - Facilitar el coneixement de projectes vinculats als recursos de la forest que es realitzin a l’exterior i que puguin ser inspiradors per al territori (intercanvi d’experiències). 	<ul style="list-style-type: none"> - Administració local, espais naturals protegits i centres d’estudis. - Administracions, centres de recerca (com el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya) i agents privats que disposin d’informació relacionada amb aquests recursos.
ASSOCIACIONISME	<ul style="list-style-type: none"> - Crear associacions que incorporin els diferents agents vinculats a la cadena de valor de la genciana i les altres plantes silvestres: propietaris, recol·lectors i elaboradors locals. 	<ul style="list-style-type: none"> - Propietaris, recol·lectors i elaboradors
EMPRESA I CADENA DE VALOR	<ul style="list-style-type: none"> - Impulsar un centre de transformació/obrador comunitari, que permetés transformar la genciana i altres plantes silvestres, així com també fer-ne la comercialització. D’aquesta manera el valor afegit es quedaria al territori. Aquest centre podria tenir la fórmula de cooperativa, i estar integrat tant per agents públics com per privats. També s’apunta la necessitat de definir la limitació territorial d’ús que hauria de tenir aquest centre de 	<ul style="list-style-type: none"> - Administració pública, recol·lectors i elaboradors locals.

	<i>transformació/obrador (prioritzant que l'ús sigui per part de gent del territori).</i>	
DIFUSIÓ, PEDAGOGIA	<ul style="list-style-type: none"> - Organitzar una Fira per a donar a conèixer i fer difusió sobre la riquesa i les propietats de les plantes medicinals del Pirineu. - Organitzar accions de divulgació per a població local i també per a turistes, intentant que aquests recursos esdevinguin també un atractiu per al turisme. - Utilitzar mitjans de comunicació per a fer difusió sobre la genciana i altres plantes silvestres: reportatges a diversos canals de televisió, Lapallaresa.com, entre altres) 	<ul style="list-style-type: none"> - Administracions (Ajuntaments, Consells Comarcals), restauradors, hotelers, productors, elaboradors i població local.
CREACIÓ DE MARCA	<ul style="list-style-type: none"> - Crear una denominació d'origen que diferenciï la genciana i altres plantes silvestres locals respecte les que provenen d'altres països. Aquesta denominació d'origen hauria de servir per a fer "màrqueting" de cara a l'exterior. 	<ul style="list-style-type: none"> - Impuls des de l'administració pública (Ajuntaments, Consell Comarcal, Generalitat) i implicació de la iniciativa privada (productors)

4/ Conclusions

De la dinàmica “**Els usos i aprofitaments del bosc**”, es desprèn com l’aprofitament de fusta/llenya/biomassa ha estat el més identificat per part de les persones assistents (20% de les persones), seguit de l’ús lúdic/oci (16%) i de l’aprofitament de plantes aromàtiques i medicinals (15%).

En relació als usos, destaca també el fet que un 9% de les persones hagin identificat l’ús social/cultural, que s’explica per les possibilitats que ofereix la forest en relació a l’educació ambiental, en la investigació científica, en el vincle ciutat-natura i en el manteniment de les tradicions, entre altres. Pel que fa als aprofitaments, també s’identifiquen usos com els bolets (8%), els fruits del bosc (7%), les pastures i la caça (5% respectivament). L’apicultura, les resines i els líquens són aprofitaments menys identificats (entre l’1% i el 2%). També cal destacar la identificació de funcions ecològiques que té la forest, tot i que aquest concepte no es demanava en la dinàmica. En aquest sentit, un 5% de les persones han destacat la el paper que té la forest en la conservació de la fauna i la flora i també el cicle de l’aigua, mentre un 2% en destaca la seva importància en la protecció dels recursos naturals.

En la dinàmica “**Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d’activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?**”, s’han proposat accions en diferents àmbits. En primer lloc, es proposen **accions de caire estructural**, com són la necessitat de treballar a mig-llarg termini per una dinamització local que posi en valor la genciana i altres plantes silvestres o bé **accions de caire legislatiu i de suport al productor**, com són impulsar una normativa que garanteixi i promogui la traçabilitat dels productes obtinguts en base als recursos de la forest, impulsar una normativa adequada a les característiques i capacitats dels petits productors i elaboradors, agilitzar i simplificar la realització de tràmits administratius mitjançant una “finestreta única”, i donar suport a productors i elaboradors locals que desenvolupin o vulguin desenvolupar la seva activitat en el sí del territori.

També es considera important abordar **la creació de marca en relació a la genciana i /o altres plantes silvestres**, que ajudi a la diferenciació i posada en valor d’aquests productes, així com també a la comercialització. Es proposa treballar per a la creació d’una denominació d’origen.

Així mateix, s’han proposat accions vinculades a **millorar i ampliar el coneixement que es té de la genciana i altres plantes silvestres**, com són realitzar inventaris que permetin conèixer-ne tant l’oferta com la demanda, i facilitar el coneixement de projectes vinculats a aquests recursos que es realitzin en altres territoris, i que puguin ser inspiradors.

L’associacionisme és un altre àmbit que es considera necessari promoure per tal de garantir un bon aprofitament de la genciana i altres plantes silvestres. En aquest sentit, s’apunta la necessitat de crear teixit associatiu que inclogui els diversos agents de la cadena de valor d’aquests productes: propietaris, recol·lectors i elaboradors locals.

En darrer terme, s’apunten **accions vinculades a la creació d’empresa al llarg de tota la cadena de valor** de la genciana i les altres plantes silvestres. Es proposa crear un centre de transformació/obrador que permeti la transformació d’aquests recursos, així com també fer-ne la seva comercialització, garantint d’aquesta manera que el valor afegit del producte es quedi en el sí del territori.

Finalment, es fa èmfasi en la importància de fer **difusió i pedagogia** sobre la genciana i les altres plantes silvestres. En concret, es proposa organitzar una Fira, fer accions de divulgació enfocades tant a la població local com a persones turistes, i utilitzar els mitjans de comunicació per a dur a terme aquest difusió.

5/ Recull fotogràfic

Moment de les ponències

Taula rodona d'experiències

Presentació de la dinàmica

Dinàmica participativa. Treball en petits grups